

ביאור בדרך אפשר

על מתן תורה נאמר:

1 **וַיִּרְדַּ הַיְיָ עַל הַר סִינַי וַגּוֹי<sup>1</sup>, וַיְדַוְעַ הַדִּיּוּק<sup>2</sup> הַשְּׂאֵלָה בְּנוֹגַע**  
 2 **לְכָל־לֹוֹת הָעֵנָן דְּמַתְּן־תּוֹרָה שֶׁהִיָּה לְמִטָּה בַעֲלֹם הַזֶּה דְּוָקָא,**  
 3 **דְּלְכָאוּרָה הָיָה יְכוֹל לְהִיּוֹת מִתְּתֵן־תּוֹרָה בְּב' אֹפְנִים, או**  
 4 **שִׁישְׂרָאֵל יַעֲלוּ לְמַעְלָה**  
 5 **לַעֲלֹמוֹת הָעֵלְיוֹנִים הַרוּחָנִים וְשֵׁם**  
 6 **לְמַעֲלָה יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, או**  
 7 **שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁמְקוּרָה לְמַעֲלָה תִּיַּתֵּן**  
 8 **לְמִטָּה בַעֲלֹם הַזֶּה, וּלְכַאוּרָה מִבַּחֲנִית**  
 9 **הַתּוֹצֵאָה כַּפּוֹעַל אֵין הַבְּדֵל בֵּין שְׁתֵּי**

**בס"ד. יום ב' דחג השבועות,**  
**ה'תשכ"ז**

(הנחה בלתי מוגה)

1 **וַיִּרְדַּ הַיְיָ עַל הַר סִינַי וַגּוֹי<sup>1</sup>, וַיְדַוְעַ הַדִּיּוּק<sup>2</sup>**  
 2 **בְּנוֹגַע לְכָל־לֹוֹת הָעֵנָן דְּמַתְּתֵן־תּוֹרָה שֶׁהִיָּה**  
 3 **לְמִטָּה דְּוָקָא, דְּלְכָאוּרָה הָיָה יְכוֹל לְהִיּוֹת מִתְּתֵן־**  
 4 **תּוֹרָה בְּב' אֹפְנִים, או שִׁישְׂרָאֵל יַעֲלוּ לְמַעְלָה**  
 5 **וְשֵׁם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, או שֶׁהַתּוֹרָה תִּיַּתֵּן**  
 6 **לְמִטָּה, וְאִם־כֵּן לְמָה בְּחַר הַקְּב"ה לִיתֵן הַתּוֹרָה**  
 7 **דְּוָקָא בְּאוֹפֵן שְׁוִירְד הַיְיָ עַל הַר סִינַי, לְאַחֲרֵי**  
 8 **שֶׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתִית הַהַר<sup>3</sup>. וְהִנֵּה,**  
 9 **בְּסוּגְיָא דְּמַתְּתֵן־תּוֹרָה<sup>4</sup> אֵיתָא, בְּשַׁעֲרָה שַׁעֲלָה מִשָּׂה**  
 10 **לְמַרוֹם, אָמְרוּ מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת לְפָנֵי הַקְּב"ה כּו'־**  
 11 **חַמּוּדָה גְּנוּזָה כּו' תְּנֵה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם<sup>5</sup>, אָמַר**  
 12 **לוֹ הַקְּב"ה לְמִשָּׂה הַחֲזוֹר לְהֵן תְּשׁוּבָה כּו'. אָמַר**  
 13 **לְהֵן, לְמַצְרִים יִרְדָּתֶם כּו' יַצֵּר־הַרְעַ יֵשׁ בֵּינֵיכֶם,**  
 14 **מִיַּד הוֹדוּ לוֹ וְכו'. הִינּוּ, שְׁגַם הֵם הִבְיֵנוּ שְׁנַתִּינֵת**  
 15 **הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְמִטָּה דְּוָקָא. וְנִתְבָּאֵר**  
 16 **בְּמִאָמְרֵי הַקּוּדֵם<sup>6</sup>, שֶׁהַשַּׁעֲרָה שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה**  
 17 **לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְפִי שְׁנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁכוֹת**  
 18 **מִעֲצָמוֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב<sup>7</sup> וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ,**  
 19 **וַיְדַוְעַ שְׁקֶרֶן מוֹרָה עַל הַמִּשְׁכָּה עֲצֻמִּית, מֵה־**  
 20 **שְׂאִי־בֶן כָּל שְׂאֵר הַנְּבִרָאִים שֶׁבָּהֶם כְּתִיב<sup>8</sup> הוֹדוּ**  
 21 **עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם, הִינּוּ, שְׁבָאֶרֶץ וְשָׁמַיִם, הָאֶרֶץ**  
 22 **וְכָל צְבָאֵיהָ, וְהַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם (כּוֹלָל גַּם**  
 23 **הַמְּלָאכִים), נִמְשָׁךְ רַק הוֹדוּ, זִיו וְהָאֶרֶה בְּלִבְדוּ<sup>9</sup>.**

43 השמים? אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה... אמר לפניו:  
 44 ריבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה, אנכי ה' אלוךך אשר  
 45 הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להן: למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם, תורה  
 46 למה תהא לכם? שוב, מה כתיב בה לא יהיה לך אלוהים אחרים. בין עמים  
 47 אתם שריון שעובדין עבודה זרה? שוב  
 48 מה כתיב בה, זכור את יום השבת  
 49 לקדשו. כלום אתם עושים מלאכה  
 50 שאתם צריכין שבות? שוב מה כתיב  
 51 בה, לא תישא. משא ומתן יש ביניכם?  
 52 שוב מה כתיב בה, כבוד את אביך ואת  
 53 אמך. אב ואם יש לכם? שוב מה כתיב  
 54 בה, לא תרצח לא תנאף לא תגנוב.  
 55 קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?  
 56 מיד הודו לו להקדוש-ברוך-הוא  
 57 שנאמר ה' אדונינו מה אדיר שמך וגו'  
 58 ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב.  
 59 מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב  
 60 ומסר לו דבר, שנאמר עלית למרום  
 61 שבית שבי לקחת מתנות באדם, בשכר  
 62 שקראוך אדם לקחת מתנות... הִינּוּ,  
 63 שְׁגַם הֵם המלאכים העליונים  
 64 הִבְיֵנוּ שְׁנַתִּינֵת הַתּוֹרָה צְרִיכָה  
 65 לְהִיּוֹת לְמִטָּה בַעֲלֹם הַזֶּה דְּוָקָא.  
 66 וְנִתְבָּאֵר בְּמִאָמְרֵי הַקּוּדֵם<sup>6</sup>,  
 67 שנאמר בליל חג השבועות אותה שנה,  
 68 תשכ"ז (כמנהגו של הרבי באותן שנים  
 69 לומר מאמר חסידות בלילה הראשון  
 70 של חג השבועות לפנות בוקר)  
 71 שֶׁהַשַּׁעֲרָה שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה  
 72 לְיִשְׂרָאֵל דווקא ולא לאומות העולם  
 73 הוּא לְפִי שְׁנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל  
 74 נִמְשְׁכוֹת מִעֲצָמוֹתוֹ יְתִבְרֵךְ,  
 75 עֲצוּמוֹתוֹ וּמְהוֹתוֹ שֶׁל הַקּוּדֵם־בְּרוּךְ־הוּא  
 76 בַעֲצָמוֹ וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב<sup>7</sup> וַיֵּרָם קֶרֶן  
 77 לְעַמּוֹ, וַיְדַוְעַ שְׁקֶרֶן מוֹרָה עַל  
 78 הַמִּשְׁכָּה עֲצֻמִּית מִעֲצוּמוֹתוֹ  
 79 וּפְנִימִיוֹתוֹ שֶׁל הַמַּמְשִׁיךְ, מֵה־שְׂאִי־  
 80 בֶן כָּל שְׂאֵר הַנְּבִרָאִים שֶׁבָּהֶם  
 81 כְּתִיב<sup>8</sup> הוֹדוּ שֶׁל הַקּוּדֵם בְּרוּךְ הוּא נִמְשָׁךְ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם, הִינּוּ,  
 82 שְׁבָאֶרֶץ וְשָׁמַיִם, הָאֶרֶץ וְכָל צְבָאֵיהָ, וְהַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם  
 83 (כּוֹלָל גַּם הַמְּלָאכִים), כֵּן שֶׁבְּ"אֶרֶץ וּשְׁמַיִם" נִכְלָלִים כָּל הַנְּבִרָאִים  
 84 הַגְּשְׁמִיִּים וְכָל הַנְּבִרָאִים הַרוּחָנִיִּים נִמְשָׁךְ רַק הוֹדוּ, זִיו וְהָאֶרֶה

11 האפשרויות כי בשני האופנים למעשה  
 12 בני ישראל יקבלו את התורה ואם־  
 13 כן למה בחר הקב"ה ליתן  
 14 התורה דווקא באופן שוירד  
 15 הַיְיָ מִלְּמַעֲלָה לְמִטָּה וְנָתַן אֶת הַתּוֹרָה  
 16 עַל הַר סִינַי, לְאַחֲרֵי שֶׁבְנֵי  
 17 יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתִית  
 18 הַהַר<sup>3</sup> לְמִטָּה, לְמַרְגְּלוֹת הַר סִינַי  
 19 הַגְּשְׁמִי?  
 20 וְהִנֵּה, בְּסוּגְיָא דְּמַתְּתֵן־תּוֹרָה<sup>4</sup>  
 21 סוגיית הגמרא (במסכת שבת) העוסקת  
 22 בעניין מתן תורה אֵיתָא, מוֹבָא,  
 23 בְּשַׁעֲרָה שַׁעֲלָה מִשָּׂה לְמַרוֹם,  
 24 כַּמְסוּפָר בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּאֲחַר מִתֵּן תּוֹרָה בַּהַר  
 25 סִינַי, מִשָּׂה רַבְּנוּ עֵלָה לְרֹאשׁ הַהַר  
 26 לְאַרְבַּעִים יוֹם וָאַרְבַּעִים לַיְלָה, וּבִסְגִיִּית  
 27 הַגְּמָרָא אַמְרוּהּ חֲכָמֵינוּ ז"ל מוֹסִיפִים  
 28 שְׁבֹאוּתָהּ שְׁעָה מִשָּׂה רַבְּנוּ עֵלָה לְמַרוֹם,  
 29 לַעֲלֹמוֹת עֵלְיוֹנִים רוּחָנִים, וְאוֹ אָמְרוּ  
 30 מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת לְפָנֵי הַקְּב"ה  
 31 כּו' חַמּוּדָה גְּנוּזָה כּו' תְּנֵה  
 32 הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם<sup>5</sup>, אָמַר לוֹ  
 33 הַקְּב"ה לְמִשָּׂה הַחֲזוֹר לְהֵן  
 34 תְּשׁוּבָה כּו'. אָמַר לְהֵן,  
 35 לְמַצְרִים יִרְדָּתֶם כּו' יַצֵּר־הַרְעַ  
 36 יֵשׁ בֵּינֵיכֶם, מִיַּד הוֹדוּ לוֹ וְכו'  
 37 (זוה לשון הגמרא: "בשעה שעלה  
 38 משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני  
 39 הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל  
 40 תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שבעינינו לך תשע מאות ושבעים וארבעה  
 41 דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו  
 42 וכן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על

(1 יתרו יט, כ. 2) ראה סה"מ תרנ"ה ע' קפח. תרצ"ז ע' 283. ה'ש"ת ע' 114. 3) יתרו שם, יז. 4) שבת פח, ב. 5) תהלים ח, ב. 6) ד"ה צאינה וראינה דליל א' דחג השבועות פ"דח (תורת מנחם - התוועדויות חלק נ' ע' 6 ואילך). 7) תהלים קמח, יג. 8) ראה תו"א וראא נה, ג. ובכ"מ. 9) ישעי' מ, ה.